

TOIMIALA	Rakennus- ja ympäristötoimi
VASTUUHENKILÖ	Tekninen johtaja Kari Santikko
JAKSO	Osavuosisikatsaus 1-9 2024

TOIMIALAN KUVAUS
Rakennus- ja ympäristötoimen tehtävänä on huolehtia kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvista tehtävistä. Rakennus- ja ympäristölautakunnan tehtävänä on huolehtia lisäksi sille hallintosäännössä annetuista tehtävistä. Rakennus- ja ympäristötoimi hallinnoi ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen palvelusopimusta ja seuraa sopimuksen toteutumista Parkanon kaupungin osalta.
KESKEISET MUUTOKSET JA TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA
Vuoden 2025 alusta voimaan tuleva uusi rakennuslaki on aiheuttanut paljon asiakas kyselyjä ja laintuomat helpotukset luvanvaraisuuteen, heijastuvat jo nyt rakentamiseen. Tuulivoimalausuntoja ja ympäristönsiisteyteen liittyviä pakkotoimikäsittelyjä on ollut lautakunnan listalla kaikissa kokouksissa.
MÄÄRÄRAHOJEN KÄYTÖN TOTEUTUMINEN
Rakennusvalvontamaksut ovat toteutuneet alle arvioidun, koska lupia on haettu niin vähän. Maa-aineslupien vuotuiset valvontamaksut laskutetaan kerran vuodessa ja ne on v. 2024 osalta jo laskutettu, tämä vääristää tulojen osuutta, koska tulot eivät kerry tasaisesti. Loppuvuonna tuloja tulee vain mahdollisten uusien lupien osalta. Kihniön yhteistoimintasopimuksen mukainen laskutus tehdään puolivuositain.

TALOUS	TP 2023	TA 2024	TOT 2024	ENN 2024
Toimintatuotot	105 189	107 500	81 318	100 644
Myyntituotot	23 790	22 500	11 063	20 489
Maksutuotot	73 922	85 000	70 255	80 155
Tuet ja avustukset	6 866	-	-	-
Muut toimintatuotot	611	-	-	-
Valmistus omaan käyttöön	-	-	-	-
Valmistus omaan käyttöön	-	-	-	-
Toimintakulut	-518 071	-594 064	-381 054	-559 315
Henkilöstökulut	-219 425	-236 024	-162 851	-225 024
Palvelujen ostot	-223 237	-246 300	-170 246	-248 301
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 614	-13 000	-917	-3 251
Avustukset	-10 000	-10 000	-2 200	-10 000
Muut toimintakulut	-61 795	-88 740	-44 840	-72 739
Toimintakate / nettomääräraha	-412 883	-486 564	-299 735	-458 671

TOIMIALAN YHTEISET TAVOITTEET	
STRAT. TEEMA	13. Tehokas ja avoin hallinto sekä päätöksenteko
TAVOITE	

TOIMINTAYKSIKKÖ	Asumisen edistäminen
VASTUUHENKILÖ	Rakennustarkastaja
JAKSO	Osavuosisikatsaus 1-9 2024

TOIMINTAYKSIKÖN TOIMINNAN KUVAUS
Tehtävät ovat lakisääteisiä. Ne muuttuvat jossain määrin vuosittain. Kunta valvoo valtion lainoittamien vuokratalojen asukasvalintoja Parkanon kaupungin vuokratalojen osalta. 1.9.2023 alkaen valvontavastuuta on siirretty hyvinvointialueelle, valvontavastuu koskee kaikkia hyvinvointialueen alueella olevia erityisryhmien asuntoja. Pirkanmaan hyvinvointialue valvoo asuntojen asukasvalintaa Parkanon Rantakoto ry:n, Kiinteistö Oy Väistön ryhmäkotien ja kaupungin Pappilanpolun vuokrakerrostalon osalta.

HENKILÖSTÖ
-

TOIMINTAYKSIKÖN TAVOITTEET	
STRAT. TEEMA	1. Hyvinvoiva ja osallistuva parkanolainen
TAVOITE	Asukasvalintojen kohdistuminen tasapuolisesti, perustuen sosiaaliseen tarkoituksenmukaisuuteen ja taloudelliseen tarpeeseen.
TOTEUMA	Valvonta suoritetaan jälkikäteen, asukasvalinnoista ei ole ollut huomautettavaa.

TOIMINTAYKSIKÖN MITTARIT	
MITTARIN KUVAUS JA TAVOITE	

TOIMINTAYKSIKKÖ	Rakennusvalvonta
VASTUUHENKILÖ	Rakennustarkastaja
JAKSO	Osavuosisikatsaus 1-9 2024

<p>TOIMINTAYKSIKÖN TOIMINNAN KUVAUS</p> <p>Rakennusvalvonnan tehtävät ovat lakisääteisiä, ne on määritelty maankäyttö- ja rakennuslaissa, rakennusjärjestyksessä sekä kaupungin hallintosäännössä. Rakennuslupa-asiat hoidetaan pääsääntöisesti Lupapisteen- sähköisen asiointipalvelun kautta, jolloin asiakirjat saadaan myös arkistoitua sähköisesti.</p> <p>Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä tulee voimaan 1.1.2024- siirtymäaika v.2028 loppuun. Kaikilla kunnilla tulee olla kyky vastaanottaa rakennusten tietomalleja 1.1.2025 lähtien, jolloin uusi rakentamislaki astuu voimaan. Ryhti-hankkeen tietojärjestelmät edellyttävät, että kaavat laaditaan tietomallimuotoisina ja rakentamisen luvat haetaan koneluettavassa muodossa.</p> <p>Lakimuutos vaatii myös muutoksia rakennusvalvonnan tietojärjestelmiin, ohjelmistoihin ja rajapintoihin ja aiheuttaa kustannuksia ja koulutustarvetta.</p> <p>Uusi rakentamislaki astuu voimaan 2025 alussa, joten 2024 aikana tulee uudistaa hallintosääntö, rakennusjärjestys ja rakennusvalvontataksa, vastaamaan uuden lain määräyksiä.</p> <p>Suurin muutos nykyiseen maankäyttö- ja rakentamislakiin on ilmastonmuutoksen hillinnän tuominen osaksi rakentamisen lainsäädäntöä. Laki ohjaa rakentamaan vähähiilisesti, eli huomioimaan rakennuksen koko elinkaaren aikana syntyvät ilmastohaitat ja -hyödyt. Rakentamisen luvitus ja suunnitelmat tehdään yhteen toimivan tietomallin mukaisina koneluettavassa muodossa. Rakentamislaisissa nykyiset rakennuslupa ja toimenpidelupa korvataan yhdellä lupamuodolla, rakentamisluvalla, myös lupakynnystä nostetaan, jolloin lupien määrä tulee vähentymään, mutta jälkivalvonta lisääntyy, koska kiinteistöveroitus koskee myös lupakynnysten alle jääviä rakennuksia.</p> <p>Lakimuutokset ja niiden aiheuttamat muutokset toimintatapoihin vaativat myös muutoksia tietojärjestelmiin, ohjelmistoihin ja rajapintoihin ja aiheuttavat kustannuksia ja koulutustarvetta jo vuonna 2024.</p> <p>Rakennusrekisterin laadunparannusta jatketaan ja kiinteistöveroinventoinnissa tuotetun aineiston rekisteriin vienti ja luvattomien rakennusten käsittely työllistää apulaisrakennustarkastajaa.</p> <p>Asianhallintajärjestelmä Dynasty10 ja sähköisen arkistoinnin käyttöönotto koko kaupungin asiakirjojen osalta vaikuttaa myös rakennusvalvonnan asiakirjojen käsittelyyn ja arkistointiin.</p>
--

<p>HENKILÖSTÖ</p> <p>Henkilöstöön kuuluu 1 rakennustarkastaja ja 1 lupasihteeri. Apulaisrakennustarkastajan viran täyttämiseen saatiin jatkoaika, virkamääräys on nyt voimassa 31.12.2025 saakka, koska kiinteistöveroselvitystyö on vielä kesken.</p> <p>Rakennustarkastajan palvelua myydään Kihniön kuntaan, yhtenä päivänä viikossa.</p>

TOIMINTAYKSIKÖN TAVOITTEET	
STRAT. TEEMA	2. Hyvinvoiva, motivoitunut ja osaava henkilöstö
TAVOITE	Lakimuutoksiin ja uusiin ohjelmiin saadaan riittävästi koulutusta ja aikaa omaksua uudet asiat.
TOTEUMA	Ensimmäiset koulutukset uuden rakentamislain osalta on koskeneet rakennusjärjestyksen ja hallintosäännön muutoksia. Rakennuslain korjaussarja on vielä kesken, joten muutoksia on vielä odotettavissa ja lisäkoulutusta tulossa syksyn aikana. Paine lakimuutosten

	<p>aiheuttamiin muutoksiin, tulee olemaan suuri ja työllistävä syksyn ja loppuvuoden aikana.</p> <p>Kaupungilla käyttöön otettavan Trimble Locus Cloud paikkatieto-ohjelman migraatiotarkastukseen ei aikaa tahdo löytyä, ohjelman käytön opiskelukin vie paljon aikaa, koska sen toimintatapa on ihan erilainen kuin nykyisen ohjelmiston, tämä aiheuttaa henkilöstölle painetta ja motivaation puutetta, koska aika ei vain yksinkertaisesti riitä ja lupa-asiat pitää kuitenkin saada ajallaan eteenpäin samoin kuin lautakunnan asiat. Ohjelmaan liittyen on ollut muutamia tunteja koulutusta, joita syksyn aikana tulee lisää. Dynasty 10.4 versiovaihtoon ja Dynasty arkiston käyttöönottoon on liittynyt paljon palaveria ja koulutusta on tulossa myös syksyn aikana. Parkanon kaupungin Tiedonhallintamallin laadinta on myös työllistänyt lupasihteriä. Kaupungin uusien kotisivujen laadinta aloitettiin toden teolla syksyllä ja se on työllistänyt lupasihteriä. Lainsäädännön muutoksiin ja uusien ohjelmien käyttöönottoon on tulossa koulutuksia myös jatkossa. Lisäksi on järjestetty Teknisen toimen yleiseen turvallisuuteen liittyvien toimintatapojen kertaus/päivitys, poistumisharjoitus.</p>
--	---

TOIMINTAYKSIKÖN MITTARIT																							
MITTARIN KUVAUS JA TAVOITE	<p>Keskeiset toiminnalliset tavoitteet ja niiden mittaaminen</p> <p>1. Viranomaistoiminnan tehokkuus ja sujuvuus Tavoite toteutetaan huomioiden hankkeen vaativuus ja asiakkaan resurssit. Tavoitetta seurataan mittarilla käsittelyajoista.</p> <p>2. Kuntalaistyytyväisyys Tavoite toteutetaan tiedottamalla naapureille rakennushankkeista. Maakäyttö- ja rakennuslain, mukaiset vaatimukset otetaan huomioon tasapuolisesti kaikissa luvissa. Tavoitetta seurataan valitusten määrällä.</p> <p>3. Rakentamisen laadun edistäminen ja ylläpito -tavoite toteutetaan vaatimalla rakennuskohteisiin pätevät suunnittelijat ja vastaavat työnjohtajat -vaatimalla rakennus- suunnitelman yhteydessä, ympäristöministeriön määräyksen (D3), mukainen vaipan lämpöhäviölaskelma ja energiatodistus -pitämällä aloituskokoukset ja lopputarkastukset -vaatimalla lopputarkastuksessa: energiatodistukset, lvi- ja sähkötarkastus- pöytäkirjat, vastaavalta työnjohtajalta työvaiheiden tarkastusasiakirjat, rakentajalta laatukansio sekä huolto- ja käyttöohjeineen. Tavoitetta seurataan lopputarkastusten määrällä.</p> <p>Perusteluna esitettävät mittarit</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Arviointikohde</th> <th>Mittari</th> <th>Tavoitetaso</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Lupien käsittely</td> <td>kpl</td> <td>140</td> </tr> <tr> <td>Rakennusten lopputarkastusten tekeminen</td> <td>kpl</td> <td>120</td> </tr> <tr> <td>Poikkeuslupien ja suunnittelutarveratkaisujen valmistelu</td> <td>kpl</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td>Rakennuslupien käsittelyaika</td> <td>aika/ kk</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Rakennustarkastajan päätös</td> <td>aika/ kk</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Rakennuslautakunnan päätös</td> <td>aika/ kk</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>		Arviointikohde	Mittari	Tavoitetaso	Lupien käsittely	kpl	140	Rakennusten lopputarkastusten tekeminen	kpl	120	Poikkeuslupien ja suunnittelutarveratkaisujen valmistelu	kpl	12	Rakennuslupien käsittelyaika	aika/ kk	1	Rakennustarkastajan päätös	aika/ kk	1	Rakennuslautakunnan päätös	aika/ kk	2
Arviointikohde	Mittari	Tavoitetaso																					
Lupien käsittely	kpl	140																					
Rakennusten lopputarkastusten tekeminen	kpl	120																					
Poikkeuslupien ja suunnittelutarveratkaisujen valmistelu	kpl	12																					
Rakennuslupien käsittelyaika	aika/ kk	1																					
Rakennustarkastajan päätös	aika/ kk	1																					
Rakennuslautakunnan päätös	aika/ kk	2																					

TOTEUMA	<p>Rakentamisen luvat ovat vähentyneet, kaudella 1-9 käsiteltiin yhteensä 112 lupaa, joista 40 maisematyölupaa.</p> <p>Käyttöönotto- ja lopputarkastuksia on tehty yhteensä 51 kpl.</p> <p>Poikkeamislupia on käsitelty 6 kpl, ja myös 1 suunnittelutarveratkaisu on käsitelty kaudella 1-9</p> <p>Käsittelyajat ovat osin venyneet puutteellisten hakemusten vuoksi.</p> <p>Kiinteistöveroselvitystä on tehty kaudella 1-9 Pohjois-Parkanossa, kiinteistöjen omistajille on lähetetty alkuselvityslomakkeet ja kohteita tarkastettu maastossa, sekä lisätty rakennusrekisteriin.</p> <p>Tuulivoimalausunnot työllistävät rakennustarkastajaa todella paljon, koska melkein jokaisessa lautakunnan kokouksessa lausuntoja annettu. Rakennusluvista ei ole tullut valituksia kaudelle 1-9</p> <p>Rakennusten terveyteen ja turvallisuuteen sekä ympäristön siisteyteen liittyviä pakkotoimi-asioita on ollut paljon lautakunnan listalla.</p>
---------	--

TOIMINTAYKSIKKÖ	Ympäristötoimi
VASTUUHENKILÖ	Ympäristötarkastaja
JAKSO	Osavuosisikatsaus 1-9 2024

TOIMINTAYKSIKÖN TOIMINNAN KUVAUS
Ympäristötoimen keskeisiä tehtäviä ovat ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaisten luparekisteröinti ja ilmoitusasioiden käsittely ja valvonta. Muita ympäristönsuojeluviranomaiselle osoitettuja tehtäviä ovat mm. jätehuollon valvonta- ja ilmoitusasiat, vesiensuojeluun, ilmansuojeluun, meluntorjuntaan, luonnonsuojeluun ja maastoliikenteeseen liittyvät lupa-, ilmoitus- ja valvonta-asiat. Vuosittain käsiteltäviä ympäristölupa- ja maa-aineslupia on 7-15 kpl sekä rekisteröinti- ja ilmoitusasioita keskimäärin 3 kpl. Ympäristönsuojelun valvontaohjelman mukaisia tarkastuksia tehdään 60-70 kpl, muita erityisiä valvontakohteita ovat vesihuollon toiminta-alueella viemäriverkostoon liittymättömät kiinteistöt sekä ympäristön epäsiisteyteen liittyvät kohteet. Lisäksi hoidetaan ympäristönsuojeluun liittyvät lausunnot, valitukset ja muut yhteydenotot.

HENKILÖSTÖ
Ympäristönsuojelussa työskentelee ympäristötarkastaja, jonka palveluja myydään Kihniön kunnalle yksi päivä viikossa. Uusi ympäristötarkastaja aloitti tehtävässä syyskuussa 2023, joten uusiin ohjelmiin ja ympäristövalvonnan kohteisiin tutustuminen vaatii aikaa ja myös koulutusta.

TOIMINTAYKSIKÖN TAVOITTEET	
STRAT. TEEMA	2. Hyvinvoiva, motivoitunut ja osaava henkilöstö
TAVOITE	Uusiin ohjelmiin saadaan riittävästi koulutusta ja aikaa omaksua uudet asiat.
TOTEUMA	Tammikuussa ympäristötarkastaja osallistui jätehuollon valvojen koulutukseen, jossa kerrottiin jätelain muutoksista. Huhtikuussa ympäristötarkastaja osallistui Lakeuden etapin ja jätelautakunnan viranomaisten yhteistyöpalaveriin, joka liittyi niin ikään jätelain muutoksiin ja jätehuollon järjestämiseen. Uuteen karttaohjelma Trimble cloudiin liittyen on ollut kolme muutaman tunnin koulutusta. Lisäksi on järjestetty Teknisen toimen yleiseen turvallisuuteen liittyvien toimintatapojen kertaus/päivitys, poistumisharjoitus sekä tiedonhallintamallin kokoamista koskeva palaveri. Lainsäädännön muutoksiin ja uusien ohjelmien käyttöönottoon on tulossa koulutuksia myös jatkossa.

TOIMINTAYKSIKÖN MITTARIT	
MITTARIN KUVAUS JA TAVOITE	Lupa-asioiden käsittelyajat pidetään mahdollisimman lyhyinä, keskimäärin 2-3 kuukaudessa kuulemisineen. Tarkastusten määrää seurataan vuosittain lautakunnalle toimitettavan valvontaohjelman seurannan yhteydessä
TOTEUMA	Kauden 1-9/2024 aikana käsitellyjä asioita: - Maa-aineslain mukaiseen toimintaan liittyvän määräyksen antaminen (lupamääräysten laiminlyönti) 8 kpl - Ympäristöluvan rauettaminen ja toiminnan lopettamista koskevien määräysten antaminen 1 kpl - Maa-aineslain vastaisen toiminnan keskeyttämisspätös 2 kpl

- Maa-aineslupapäätös 1 kpl
- Määräys ympäristöluvanvaraisen toiminnan rekisteröinti-ilmoitusvelvollisuudesta 1 kpl
- Lausunto hallinto-oikeuteen tehdystä valituksesta 4 kpl
- Ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeaminen 4 kpl
- Poikkeaminen talousjätevesien käsittelyvaatimuksista 2 kpl
- Määräys jätehuollon järjestämiseksi 1 kpl
- Määräys jätelain 126 §:n nojalla 1 kpl

Ympäristötarkastaja on suorittanut valvontakäyntejä mm. kalliolouhoksilla ja soranottoalueilla. Lisäksi on annettu lausuntoja kanteluun, maisematyölupiin ja toimenpidelupiin, tarkastettu luvaton autopurkamo sekä lukuisia epäsiistejä pihvoja, lähetetty siistimiskehotuksia ja jätevesiselvityksiä kiinteistöjen omistajille, pyydetty ympäristölupavelvollisten kirjanpitoa vuodelta 2023 sekä myönnetty avustuksia vesistökuunnostushankkeisiin. Valvontaohjelman seuranta vietiin tiedoksi lautakunnalle huhtikuun kokoukseen.

TOIMINTAYKSIKKÖ	Ympäristöterveydenhuolto
VASTUUHENKILÖ	Ympäristötarkastaja
JAKSO	Osavuosisikatsaus 1-9 2024

TOIMINTAYKSIKÖN TOIMINNAN KUVAUS
<p>Parkano kuuluu ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen, johon kuuluvat Parkanon lisäksi palvelun tuottaja Sastamalan kaupunki, Ikaalisten kaupunki sekä Punkalaitumen ja Kihniön kunnat. Palvelut tuotetaan ympäristöterveydenhuollon sopimuksen ja talousarviosuunnitelman 2024 mukaisesti. Ympäristöterveydenhuollon palvelut käsittävät yleisen terveysvalvonnan (elintarvikevalvonta ja terveydensuojeluvalvonta) sekä eläinlääkintähuollon. Lisäksi yksikkö tuottaa ympäristönsuojelupalvelut Sastamalan kaupungille ja Punkalaitumen kunnalle. Ympäristöterveydenhuollon tehtävä on turvata kuntalaisille terveellinen elinympäristö. Toimielimenä toimii Sastamalan kaupunginhallituksen jaosto.</p>

HENKILÖSTÖ
-

TOIMINTAYKSIKÖN TAVOITTEET	
STRAT. TEEMA	4. Yhteistyön ja verkostojen kehittäminen
TAVOITE	Palvelujen saatavuuden varmistaminen kuntalaisille.
TOTEUMA	Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaosto on hyväksynyt käyttösuunnitelman 27.2.2024 § 6 jonka mukaisesti palveluja tuotetaan.

TOIMINTAYKSIKÖN MITTARIT	
MITTARIN KUVAUS JA TAVOITE	Toiminnallisena tavoitteena ympäristöterveydenhuollon osalta on terveellinen elinympäristö, puhdas vesi ja turvalliset elintarvikkeet. Elintarvikevalvonnassa pyritään tarkastusten osalta yli 90 % toteutumiseen. Eläinlääkintähuollossa pyritään turvaamaan seutukunnan tuotantoeläinten hyvinvointi ja terveys ja päivystysvelvoitteen osalta 100 %:n toteutumiseen.
TOTEUMA	Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaosto on hyväksynyt käyttösuunnitelman 27.2.2024 § 6 jonka mukaisesti palveluja tuotetaan.